UUTISET

Euroopan talouskriisin syntysanat lausuttiin sinä päivänä, jolloin komission puheenjohtaja ilmoitti, että Saksalle ja Ranskalle oli annettu lupa rikkoa EU:n kasvu- ja vakaussopimusta. **JARMO MÄKELÄ UUTISTAUSTASSA**

PÄIVÄN PUNKTI

Ruotsin salaisuus

Ruotsin talousihme on herättänyt meilläkin kysymyksen, miten tämä on mahdollista. Ruotsi on Euroopan paras talous, jossa työllisyys on huippuluokkaa, valtio lähes velaton ja kasvu jatkuvaa.

Ruotsin suhdanneinsituutissa työskentelevä taloustieteilijä Juhana Vartiainen on kertonut asialle ainakin yhden järkeenkäyvän selityksen. Ruotsalaiset tekevät töitä. Ei se sen kummempaa ole.

Meillä syyksi mainitaan usein se, että Ruotsilla on oma valuutta. Vartiainen ei pidä valuuttaa ratkaisevana. Omasta valuutasta on ollut ajoittain hyötyä, ajoittain taas ei. Nyt on nähty sekin ihme, että kruunusta on tullut kallis, kun euro on halventunut.

Sen sijaan ero Suomeen löytyy juuri työnteossa. Ruotsissa 55–64-vuotiaista ihmisistä 70 prosenttia on töissä. Suomessa tämän ikäisistä on töissä vain 56 prosenttia.

Ruotsissa on myös yleistä, että ihmiset vaihtavat työpaikkaa vielä kuusikymppisinä. Meillä yleensä siinä vaiheessa suunnitellaan eläköitymistä.

Naapurimaa hyötyy myös maahanmuutosta. Vaikka ruotsalaisten syntyvyys ei ole paljon kummempi kuin suomalaisten, maahan on tullut runsaasti työikäistä porukkaa muualta.

Tässä ei kuitenkaan ole kaikki. Vartiainen on kirjoituksissaan muistuttanut, että myös muilla toimenpiteillä on lisätty työpanosta. Jotkut konstit tuntuvat jopa kovilta suomalaiseen menoon tottuneesta.

Ruotsissa suhtaudutaan esimerkiksi sairauspoissaoloihin tiukasti. Ay-liikkeen tuella säädettiin karenssipäivä sairauspoissaoloille. Kuinka ollakaan, Ruotsin kansa tervehtyi kertaheitolla eikä kukaan ollut enää poissa perjantaina ja maanantaina kuin oikeasta syystä.

Vartiainen järkeilee, että juuri työtä tekemällä Ruotsi menestyy. Kun työvoima kasvaa ja tehdään pitkää päivää ja kun ollaan töissä riittävän vanhoiksi, syntyy uutta tuotantoa vastaavassa suhteessa. Kasvu tulee siitä, että työn tuottavuus nousee.

Vartiaisen selitys on ainakin uskottavan oloinen. Onko se täsmälleen oikea, on toinen kysymys. Joka tapauksessa parempaakaan ei ole tarjolla.

Monet suuret keksinnöt ovat yksinkertaisia. Niin kuin tämäkin, että Ruotsissa on keksitty työ uudelleen.

LAURI KONTRO on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.

lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

Hankkija-Maatalous nosti kaikki toimialat plussalle

Viljakauppa kannatti parhaiten, mutta myös rehut ja konekauppa paransivat merkittävästi. Hintojen nousu kasvatti liikevaihtoa.

Hankkija-Maatalouden viime vuoden liikevaihto kasvoi reilulla sadalla miljoonalla eurolla 996 miljoonaan euroon. Koko Agrimarket-ketjun liikevaihto on noin 1,1 miljardia euroa.

Yhtiön liikevoitto kipusi 7 miljoonaa euroa plussalle, kun edellisvuonna jäätiin saman verran miinukselle. Rautakaupasta luopuminen ja varastojen alaskirjaukset romuttivat edellisvuoden tuloksen.

Toimitusjohtaja **Ensio Hytönen** luonnehtii tulosta tyydyttäväksi. Se on samaa tasoa kuin viime vuosikymmenen lopulla ja selvästi parempi kuin viime vuonna.

”Ei se silti mikään kehuttava ole. Ei maatalous ole mitään rahantekobisnestä.”

Rima on kuitenkin ylempänä, vaikka vajaan prosentin tulos on kirjattu myös tämän vuoden tavoitteeksi.

Isot tanskalaiset maatalouskauppiaat DLG ja DLA tekevät 2–3 prosentin liikevoittoa vuodesta toiseen. Samaan pitäisi päästä ja voidaan päästä myös Suomessa, Hytönen pohtii.

Viime vuosikymmenen alkupuolella liikevoitto pysytteli 1–1,5 prosentissa aina vuoteen 2007 asti.

Hintojen nousu toi liikevaihtoa

Viime vuonna myynnin kasvu nojasi pitkälti viljan, lannoitteiden ja polttoöljyjen hintojen nousuun, mutta myös myyntimäärät kasvoivat lievästi.

Parhaiten yhtiö onnistui viljakaupassa, mutta myös rehu- ja konekaupan tulokset paranivat huomattavasti.

Hytösen mukaan kaikilla toimialoilla yllettiin voitolliseen tulokseen, myös rehukaupassa, vaikka kilpailijat ovat toista väittäneet.

Edellisvuoden tulosta rasittivat ylimääräiset liiketoiminnan ja varastojen alaskirjaukset, kun S-ryhmä järjesteli rautakauppaansa.

Alaskirjauksia oli noin 10 miljoonaa euroa. Ilman niitä edellisvuoden liiketulos olisi ollut noin pari miljoonaa euroa plussalla.

Hankkija-Maatalous ei ole muutamaan vuoteen julkistanut erikseen omaa tulostaan. Luvut sisältyvät S-ryhmän tilinpäätökseen ja maatalouden tiedot on kerrottu lyhyesti tilinpäätöksen julkistamisen yhteydessä.

Hytönen halusi kertoa tiedot nyt hälventääkseen turhia spekulaatioita. S-ryhmä julkaisee tuloksensa perjantaina.

VEIKKO NIITTYMAA

KIMMO HAIMI

Hankkija-Maatalous teki tulosta viljakaupassa, kun hinnat nousivat ja katteet paranivat.

PTT:N TALOUSTUTKA

Epävarmuus viljamarkkinoilla

Idän maataloustuotannossa eli Venäjällä, Ukrainassa, Kiinassa ja Intiassa on valtava potentiaali. Kiina on maailman suurin vehnän tuottaja noin 118 miljoonalla tonnia. Tämä on yli kuudesosa maailman vehnän tuotannosta. Pinta-ala on pysynyt kolme vuotta noin 24 miljoonassa hehtaarissa.

Yhteensä viljan tuotanto oli Kiinassa 458 miljoonaa tonnia vuonna 2007 ja vuonna 2010 vastaavasti 498 miljoona tonnia. Eli kasvu on ollut selkeästi suurempi kuin Kiinan väestön kasvu, joka on noin puoli prosenttia (noin 7 miljoonaa ihmistä).

Yleinen talouskasvu on ollut pidemmän aikaa vuosittain lähellä kymmentä prosenttia. Näin ollen myös kulutustottumukset ovat muuttuneet. Varmasti Kiinassakin herätään ikuisen kasvun unelmasta jonakin päivänä. Pitkän kasvun seurauksena voi tulla usko siihen, että hinnat aina vain kasvavat.

Kiinan maataloudessa on tehty vuodesta toiseen yhä suurempia investointeja. Vuonna 2009 maatalouden investoinnit olivat 690 miljardia yeniä kuin vielä 2007 investoinnit maatalouteen olivat alle puolet tästä.

Uutisia Kiinasta ja idästä seurataan mielenkiinnolla maatalouspiireissä. Pieni osoitus siitä oli arvio Venäjän aikomuksesta esittää vientitulleja ennen huhtikuuta. Kun tieto tällaisen määräpäivän olemassa olosta kumottiin, seurasi että vehnän hinta maailman viljapörsseissä nousi rajusti. Hinnan nousuun on tullut jo pientä rekyyliä.

Keväällä ennen kylvöjä on syytä seurata myös Venäjän ja Ukrainan uutisia muun muassa syyskylvöjen talvehtimisesta. Kuiva ja kylmä talvi on saattanut aiheuttaa talvehtimistuhoja. Talvehtimistuhojen laajuudesta ei ole tietenkään vielä tietoa. Hermostuneisuus viljapörsseillä näkyy kuitenkin selvänä. Yhdysvalloissa valmistaudutaan myös siihen, että energiakasveille tulee käyttöä ja niinpä siellä kylvetään ennätysmäärä maissia.

Hinnat Suomessa seuraavat maailmanmarkkinoita, mutta myös kasvilajien valinnassa on syytä seurata markkinoita.

STEFAN BÄCKMAN on maatalousekonomisti PTT:ssä.

stefan.bäckman@ptt.fi

Moni säästää tänä vuonna vero-optimoinnilla

2000 EUROA

www.softsalo.fi/vero-optimointi

Tiedätkö, paljonko väärä rasti maksaa?

”Kriisiin pitää varautua joka päivä”

Yrityksen pitää joka päivä tehdä töitä niin kuin huomenna uhkaisi kriisi. Yrityksen hallituksen pitää muistaa se ennen muuta silloin, kun menee hyvin.

Ne olivat tärkeimmät johtopäätökset, kun Pellervo-Instituutin HLJ-Akatemia viime viikolla pohti eurokriisin vaikutuksia talouden johtamiseen.

Varmista kassa, pienennä varastoja

Harry Salonahon ohjeita kriisiajan yrityksille olivat: varmista kassavirta, äläkä päästä rahaa sitoutumaan käyttöpääomaan. Mieti, miten kriisi vaikuttaa myös asiakkaisiisi ja kilpailijoihin.

Jos asiakkaan taloustilanne huononee, hän siirtyy ehkä halvempiin tuotteisiin. Yrityksen saamassa katteessa ero voi olla vielä suurempi.

Yrityksen asemaa kilpailijoihin verrattuna Salonaho kuvasi kaskulla.

”Kaksi retkivaeltajaa törmäsi karhuun. Toinen potkaisi saappaat jalasta, otti repusta juoksukengät ja veti ne jalkaansa. Toinen huomautti, ettei karhulle silläkään pelillä pärjää. ’Ei niin, mutta minulle riittää, että olen nopeampi kuin sinä.’”

Salonaho kehotti myös pohtimaan, mitkä muutokset ovat lyhytaikaisia ja mitkä pysyviä. Pysyviä megatrendejä ovat esimerkiksi energian kulutuksen kasvu ja hinnan kallistuminen, ympäristö ja terveys, puhtaan veden tarve, kaupungistuminen ja väestön ikääntyminen.

Nykyisestä kriisistä Salonaho ennustaa pitkää, ja hän uskoo sen loppuvan vasta inflaatiokriisin kautta.

Salonaho on Pinus-konsulttiyhtiön omistaja, HOK-Elannon hallituksen jäsen ja entinen Valion toimitusjohtaja.

Toimitusjohtajasta uhri, jos hallitus on huono

Matti Lainema Denali-konsulttiyhtiöstä korosti yrityksen omistajien ja luottamusjohdon vastuuta yritysten menestyksestä.

Omistajille yrityksen menestys on tärkeää siksikin, että he eivät ole jonossa ensimmäisinä vaan viimeisinä.

”Omistajien osuus on jäännös, kun muut ovat omansa ottaneet.”

Omistajien rooli on valita hallitus sekä määritellä tahtotila ja sen mukaiset tavoitteet ja reunaehdot, Lainema määritteli.

”Monet toimitusjohtajan potkut ovat johtuneet itse asiassa hallituksen omasta leväperäisyydestä; hallitus ei ole päättänyt toimitusjohtajan kanssa yrityksen tavoitteista.”

Yritys voi tosin Laineman mukaan toimia hyvin sekä silloin, kun hallitus on hyvä, että silloin kun se on riittävän huono – nimittäin jos se jälkimmäisessä tapauksessa jättää hommat päteville johtajille.

Hallituksen pitää olla erityisen tarkkana, kun yrityksellä menee hyvin, Lainema korosti. ”Silloin pitää kysyä, millä tavalla toimintaa kehitetään.”

HEIKKI VUORELA

UUTISTAUSTA

Veljeskansa harhapolulla

Tammikuussa keskustaan ja vasemmistoon kuuluvat Euroopan parlamentin poliittiset ryhmät alkoivat tunnustella mahdollisuutta ottaa kantaa Unkarin uuden perustuslain niihin määräyksiin, jotka tuntuivat olevan ristiriidassa EU:n perussopimusten kanssa.

Asia oli määrä käsitellä tammikuun 18. päivän istunnossa Strasbourgissa, johon kutsumatta saapui myös Unkarin pääministeri **Viktor Orban**. Istunnon alla hän sopi parlamentin suurimman poliittisen ryhmän, keskustaoikeistolaisen EPP:n johdon kanssa, että se estäisi Unkaria arvostelevan päätöslauselman hyväksymisen. Näin siksi, että Orbanin oma puolue Fidesz on ryhmän jäsen.

Istunnossa Orban puhui ja vastasi hänelle esitettyihin kysymyksiin. Hän vähätteli Unkarin ja EU:n komission välille syntynyttä kiistaa. Perustuslain ongelmakohtia oli hänen mukaansa suurenneltu poliittisista syistä.

Kun päivä ehti iltaan, EPP:n johto oli täysin kypsynyt Orbanin ylimieliseen esiintymiseen. Se ilmoitti, että Unkaria koskevan päätöslauselman valmistelu voi alkaa. Se tulee käsittelyyn tänään Strasbourgissa alkavassa parlamentin täysistunnossa.

Epäonnistunut siirtymä

Kukaan ei olettanut, että entisten sosialistimaiden siirtyminen demokratiaan tapahtuisi kivuttomasti. Kuluneet 20 vuotta ovat osoittaneet, että siirtymät ovat eri maissa tapahtuneet eri tahtiin. Ei ole mitään sääntöä, jonka varassa olisi voitu etukäteen päätellä, missä siirtymä olisi helppo ja nopea, missä taas tuskainen ja pitkä. Unkarissa siirtymä sosialismista demokratiaan yksinkertaisesti epäonnistui.

Pienen ja heikon valuuttansa kanssa taiteilevalla Unkarilla on taloudellisesti mennyt huonosti jo pitkään.

Talouden syöksy olikin suurin syy siihen, että Fidesz sai murskavoiton vuoden 2010 parlamenttivaaleissa. Se otti kaksi kolmannesta parlamentin paikoista, mikä merkitsee sitä, että puolue pystyy omilla äänillään saamaan parlamentissa läpi minkä tahansa lain, myös uuden perustuslain.

Unkarin taloutta Fidezsin voitto ei ole pelastanut. Joulukuussa sen valtionlainat tiputettiin roskaluokkaan ja tämän vuoden talouskasvun ennustetaan olevan puolitoista prosenttia miinuksella.

Poliittiset ongelmat alkoivat sen sijaan toden teolla. Puolue alkoi toteuttaa ohjelmaa, jonka tavoitteena on varmistaa, ettei maassa mikään toinen puolue enää pääse valtaan. Kaikki mahdolliset paikat on täytetty omilla edustajilla.

Kun vyörytys ei keskuspankin ja oikeuslaitoksen osalta edennyt riittävän rivakasti, sääntöjä muutettiin. Virassa olevat tuomarit päätettiin siirtää sivuun laskemalla pakollista eläkeikää ja keskuspankin johtoon perustettiin uusia virkoja ja luottamustoimia, jotka hallitus täyttää.

Komission mitta täyttyi

EU:n komission mitta tuli täyteen tammikuussa. Se osoitti uudesta perustuslaista kolme kohtaa, joihin on tultava muutos, tai muuten komissio ryhtyy toimiin, joilla Unkarilta viedään äänioikeus ja lakkautetaan sille menevät maksut.

Normaalisti hallituksille annetaan kaksi kuukautta aikaa toimia, mutta Unkarille aikaa annettiin vain kuukausi – vastauksen on oltava Brysselissä helmikuun 17. päivään mennessä.

EU:n rakenteissa ei ole millään järkevällä tavalla otettu huomioon sellaista vaihtoehtoa, että jäsenmaa voi vaalien kautta liukua yhden puolueen diktatuuriin. Unkarinkin tapauksessa komissio joutuu turvautumaan juridiseen kikkailuun saadakseen hallituksen ruotuun.

Komission tehtävänä on valvoa EU:n sääntöjen ja sopimusten noudattamista. Unkaria ahdistaessaan se toimii siis aivan oikein. Aina kun on menetelty toisin, seuraukset ovat olleet surullisia.

Euroopan nykyisen talouskriisin syntysanat lausuttiin sinä päivänä, jolloin komission italialainen puheenjohtaja **Romano Prodi** ilmoitti, että Saksalle ja Ranskalle oli annettu lupa rikkoa EU:n kasvu- ja vakaussopimusta. Korkean suomalaisvirkamiehen **Eero Vuohulan** muistaman mukaan sinä päivänä komission käytävillä vallitsi syvä hiljaisuus – haudan hiljaisuus.

JARMO MÄKELÄ on Yleisradion ulkomaantoimittaja.

TALOUDESTA LYHYESTI

Yle: Venäjän ydinjätettä Suomenlahdelle

Venäjä aikoo loppusijoittaa ydinjätettä Sosnovyi Borin ydinvoimalan viereen Suomenlahden rannalle, kertoo Yle. Ydinvoimayhtiö Rosatom suunnittelee matala- ja keskiaktiiviselle jätteelle loppusijoitusluolaa Sosnovyi Boriin. Luolaan on määrä sijoittaa myös plutoniumia.

Ylen mukaan Suomen säteilyturvakeskus suhtautuu asiaan myönteisesti.

Pohjola Varainhoidon toimitusjohtaja erotettiin

Pohjola Pankin tytäryhtiö Pohjola Varainhoito on vapauttanut toimitusjohtaja **Mikko Koskimiehen** tehtävästään. Eron syyksi kerrotaan erimielisyydet kannustinjärjestelmän lopettamisesta. Koskimies on saanut järjestelmän kautta 2,6 miljoonaa euroa osinkoja vuosina 2007–2011.

Uudeksi toimitusjohtajaksi on valittu OP-Henkivakuutuksen sijoitusjohtaja **Karri Alameri**.

Maatilan vakuutukset ja metsärahojen sijoitukset. Kuka hoitaa homman?

Tapiola palvelee maatilayrittäjää kaikenkattavasti. Me järjestämme yrittäjän henkilöturvan sekä omaisuuden ja liiketoiminnan turvan ja riskikartoitukset. Ja yhtä lailla hoidamme rahoitukset, säästöt ja sijoitukset. Muun muassa. Kysy lisää edustajaltasi tai katso tapiola.fi/maatalous

Tarkemmin ajatellen.

TAPIOLA

Palveluntarjoajat: Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola, Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola, Tapiola Pankki Oy, Tapiola Varainhoito Oy